

KOMUNIKACIJA: TEORIJA IR PRAKTIKA

Formalioji lyčių studijų mokslo komunikacija socialinių mokslų krypties mokslo žurnaluose

Lijana Stundžė

Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto
Informacijos ir komunikacijos institutas
Vilniaus University Faculty of Communication,
Institute of Information and Communication
El. paštas: lijana.stundze@kf.vu.lt

Šiame straipsnyje aprašomas tyrimas yra 2014 m. atlikto tyrimo „Formalioji lyčių studijų mokslo komunikacija: mokslo leidinio „Lyčių studijos ir tyrimai atvejo analizė“ tęsinys. Tyrimo rezultatai publikuoti 2014 metais mokslo leidinyje „Lyčių studijos ir tyrimai“. Šio tyrimo tikslas: išanalizuoti lyčių studijų problematiką nagrinėjančių mokslininkų formaliosios mokslo komunikacijos raiškas septyniuose socialinių mokslų krypties mokslo žurnaluose bei atlikti gautų rezultatų lyginamąją analizę su anksčiau atliktu tyrimu. Atrinktų žurnalų straipsnių analizei pasirinkti šie kriterijai: žurnalų straipsnių skaičius lyčių studijų tematika, teminis straipsnių pasiskirstymas, straipsnių autorių institucinė priklausomybė, bendraautorystė, straipsnių kalba ir tarptautiškumas, straipsnių autorių lytis bei lyčių studijų mokslo komunikacijos lyderiai. Straipsnių analizei atrinkti septyniuose socialinių mokslų krypties žurnaluose (Sociologija. Mintis ir veiksmas, Filosofija. Sociologija, Socialiniai tyrimai, Socialinis darbas, Socialinių mokslų studijos, Tiltai, Acta paedagogica Vilnensia) lyčių studijų tematika publikuoti 109 straipsniai.

Pagrindiniai žodžiai: lyčių studijos, socialiniai mokslai, mokslo komunikacija, formalioji mokslo komunikacija.

Šiandien mokslo ir visuomenės pažanga neįmanoma be efektyvaus mokslo žinių kūrimo ir sklaidos, kurią užtikrina mokslo komunikacija, o ši yra mokslo pagrindas, nes be jos nebūtų ir mokslo. Mokslininkai, įvairiais aspektais analizuodami mokslo komunikaciją, itin akcentuoja mokslo komunikacijos reikšmę kuriant naujas žinias. Pikas (2006) teigia, kad mokslo komunikacija – tai naujų idėjų generavimas, teorinių dilemų kėlimas bei eksperimentinių problemų sprendimas, rezultatų sklaida ir grįžtamojo ryšio gavimas pasitelkiant kūrybiškumą. Mokslo tyrimai neefektyvūs, kol jie nėra komunikuojami, o naujos žinios įgauna

vertę tik tada, kai jomis dalijamasi, todėl mokslininkai ir tyrėjai turi skirti daug energijos ir išradingumo, kurdami metodus ir įrankius naujų žinių sklaidai (Hahn, 2008).

Mokslo komunikacija taip pat užtikrina mokslo informacijos, žinių perimamumą, tam naudojant informacijos, žinių, nuomonių, socialinių tapatybių, vertybių sklaidos priemones, todėl svarbiausias ir pagrindinis mokslo komunikacijos tikslas yra mokslas (Pupelienė, 2015).

Todėl galima teigti, kad siekiant kurti naujas mokslo žinias, skatinant inovacijas itin svarbu mokslininkams keistis mokslo idėjomis, tyrimų rezultatais, nes naujos

žinios kuriamos grindžiant jau esamomis žiniomis, išvalgomis ir moksliniais tyrimais. O mokslo komunikacija yra mokslininkus jungianti grandis, dėl kurios galima mokslo pažanga, naujų idėjų generavimas, garantuojama platesnė mokslo rezultatų sklaida, prisidedama prie socialinių pokyčių, pagerinamas ryšys tarp galios subjektų ir žinių.

Teoriniai mokslo komunikacijos aspektai yra susisteminti, interpretuoti ir išsamiai aptarti 2014 metų leidinyje *Lyčių studijos ir tyrimai* publikuotame straipsnyje „Formalioji lyčių studijų mokslo komunikacija: mokslo leidinio *Lyčių studijos ir tyrimai* atvejo analizė“ (Stundžė, 2014), todėl šiame straipsnyje išryškunami tik svarbiausių sąvokų apibrėžimai.

Mokslininkai mokslo komunikaciją apibūdina kaip procesą, parodantį, kaip įvairių sričių mokslininkai naudoja ir skleidžia informaciją formaliais ir neformaliais kanalais (Stonkienė, Janiūnienė ir Matkevičienė, 2010; Borgman, 1989), bei identifikuojantį, kaip mokslo kultūra ir žinios įsilieja į bendrąją kultūrą (Bryant, 2004). Burns ir kt. (2003) apibrėžia mokslo komunikaciją kaip tam tikrų įgūdžių, komunikacijos kanalų, veiklos priemonių naudojimą ir dialogą su visuomene, siekiant įvairių rezultatų.

Formaliojoje mokslo komunikacijoje naudojami vieši ir nuolatiniai komunikacijos kanalai: žurnalai, monografijos, knygos ir kt. Dokumentinė formalioji mokslo komunikacija šiame tyrime pristatoma analizei pasirinkta remiantis Mukherje (2009) išvalgomis ir įvertinus jos pranašumus:

- informacija gali būti skleidžiama išsibarsčiusioms skaitytojų grupėms;
- lengvai galima pateikti įvairiausių metodų aprašymus, lenteles, diagramas ir pan.;
- spausdintinė informacija gali būti kritiškai vertinama ir analizuojama;

- dokumentus galima peržiūrėti esant poreikiui;
- spausdinti dokumentai sukuria akademinės veiklos reikšmingumo įspūdį ir parodo autoriaus nuopelnus.

Šiame straipsnyje pristatomame tyrime analizuojama dokumentinė formalioji mokslo komunikacija *mokslininkas – mokslininkui*, kuriai tarpininkauja socialinių mokslų krypties žurnalų straipsniai lyčių studijų tematika.

Tyrimas „Formaliosios lyčių studijų mokslo komunikacijos raiškos socialinių mokslų krypties mokslo žurnaluose bei specializuotame mokslo žurnale *Lyčių studijos ir tyrimai*: lyginamoji analizė

Lyčių studijų mokslo komunikacijos svarba

Lyčių studijos – gana nauja mokslo sritis, kuriai pradžia davė XX amžiaus 8-ojo dešimtmečio pradžios feministinio judėjimo idėjos Vakaruose. Šiandien lyčių studijos analizuoja lyties kaip socialinio darinio santykį su politinėmis institucijomis, šeima, darbo rinka, populiariąją kultūrą ir t. t. Šios studijos laikomos mokslu, kurį domina socialinės neteisybės klausimai (lyčių nelygybė, išnaudojimas, smurtas ir pan.) lokaliu ir globaliu lygmeniu.

Tai savotiškas pilietinio aktyvumo mokslas, kurio vienas iš uždavinių – padėti kurti teisingą socialinę politiką tiek moterims, tiek vyrams. Lyčių problematika domisi įvairių mokslo krypčių atstovai (sociologai, psichologai kultūrologai, filologai, istorikai, teisininkai, ekonomistai, fizikai, komunikacijos ir kt. mokslo krypčių mokslininkai), kurie į savo tyrimų lauką įtraukia įvairius su lytimi susijusius aspektus. Todėl lyčių studijos yra tarpdalykinės studijos. Pasak J. Reingardės (2010), skirtingoms

mokslo kryptims atstovaujančių mokslininkų požiūris į lyčių problematiką leidžia geriau pažinti socialinę patirtį ir atveria įvairias interpretacijos galimybes.

XXI amžiuje lyčių studijoms būdingas daugiadiscipliniškumas ir tarpdiscipliniškumas – tai yra lyčių studijų pagrindas, turintis didelę įtaką šiuolaikinei lyčių teorijai ir žinių kūrimui (Pilcher ir Whelehan, 2004).

Kitas ne mažiau svarbus lyčių studijų bruožas yra tas, kad lyties aspektas praplečia kitų disciplinų ribas. Lyčių studijos analizuoja tas problemas, kurios dažnai yra ignoruojamos ar marginalizuojamos kitų (tradicinių) mokslų. Jos skatina mokslą pripažinti naujus mokslo žinių kūrimo modelius, kritines teorijas ir požiūrius, į kuriuos nebuvo atsižvelgta lyties aspektu.

Siekiant socialinių pokyčių ir efektyvaus lyčių lygybės problemų sprendimo bei integravimo į įvairias sritis, būtina efektyvi mokslo rezultatų įvairioms auditorijoms ko-

mokslo žurnaluose bei palyginti gautus rezultatus su anksčiau šio straipsnio autorės atlikto tyrimo „Formalioji lyčių studijų mokslo komunikacija: mokslo leidinio *Lyčių studijos ir tyrimai* atvejo analizė“ (Stundžė, 2014) rezultatais.

Tyrimo objektas: straipsniai lyčių studijų tema, publikuoti septyniuose socialinių mokslų krypties žurnaluose.

Tyrimo metodai: kiekybiniai mokslo komunikacijos tyrimo metodai bei lyginamoji analizė.

Lietuvos mokslo žurnalų kataloge¹ pateikti 34 socialinių mokslų krypties žurnalų pavadinimai. Išanalizavus visų žurnalų paskirtį ir tikslus, šio straipsnio tyrimui pasirinkti septyni mokslo žurnalai, kuriuose yra didžiausia tikimybė straipsnių, analizuojančių lyčių studijų problematiką. Tokių žurnalų pasirinkimą nulėmė ir jų siekis analizuoti socialiniams mokslams aktualius socialinius procesus, socialinę politiką, socialinį darbą,

1 lentelė. *Tyrimui pasirinkti žurnalai ir jų leidėjai*

<i>Žurnalo pavadinimas</i>	<i>Žurnalo leidėjas</i>
Sociologija. Mintis ir veiksmas	Vilniaus universitetas, Klaipėdos universitetas
Filosofija. Sociologija	Lietuvos mokslų akademija
Socialiniai tyrimai	Šiaulių universitetas
Socialinis darbas	Mykolo Romerio universitetas
Socialinių mokslų studijos	Mykolo Romerio universitetas
Tiltai	Klaipėdos universitetas
Acta paedagogica Vilnensia	Vilniaus universitetas

munikacija, kuri garantuoja platesnę mokslo rezultatų sklaidą, palengvina sprendimų priėmimo procesus, pagerina ryšį tarp galios subjektų ir žinių, informuojant ir įgalinant visuomenę siekti socialinių pasikeitimų.

Tyrimo metodologija

Tyrimo tikslas: išanalizuoti lyčių studijų problematiką nagrinėjančių mokslininkų formaliosios mokslo komunikacijos raiškas pasirinktuose socialinių mokslų krypties

plėtoti tarpdisciplininius tyrimus. Šių žurnalų tarpdiscipliniškumas yra reikšmingas lyčių studijų atveju, nes lyties aspektas išplečia ir kitų disciplinų ribas, papildydamas jas naujomis išvalgomis, naujais mokslo žinių kūrimo modeliais, kritiniais požiūriais.

Pirmoje lentelėje pateikti tyrimui atrinktų žurnalų pavadinimai ir institucinė priklausomybė.

¹ http://serials.lt/wp-content/uploads/2011/12/Lietuvos_zurnalu_katalogas_2012_LT_WEB.pdf.

Tyrimui pasirinktų žurnalų apžvalga

Sociologija. Mintis ir veiksmai – akademinis žurnalas, kritiškai analizuojantis šių dienų visuomenės ir kultūros pokyčius, socialinės teorijos raidą ir besikeičiančios sociologijos savivoką. Nors dominuojanti žurnalo tema yra socialinė teorija ir metodologinės socialinio pažinimo prielaidos, žurnalui nesvetima politinės sociologijos, lyčių studijos, nacionalizmo, meno sociologijos, socialinės stratifikacijos, kriminologijos ir socialinio identiteto temos.²

Žurnalo *Filosofija. Sociologija* sociologiniai numeriai siekia telkti Lietuvos visuomenės tyrėjus, nagrinėjančius teorinių metodologinių, socialinės stratifikacijos, socialinės gerovės bei demografinių tyrimų rezultatų poveikį Lietuvos socialinių mokslų plėtrai, Lietuvos ūkio ir socialinės raidos strateginių tikslų įgyvendinimui, visuomenės pažangai bei trumpalaikių konkretaus periodo socialinės, ekonominės ir demografinės raidos iššūkių įveikai.³

Mokslo žurnale *Socialiniai tyrimai / Social Research* skelbiami įvairių socialinių mokslų krypčių tyrimų pagrindu parengti straipsniai, nagrinėjantys socialiniams mokslams aktualius socialinius procesus bei fenomenus. Leidinyje publikuojami empiriniai ir teoriniai straipsniai, kurie papildo įvairių socialinių mokslų krypčių mokslo žinias, pateikia originalių mokslinių tyrimų rezultatų, plečia bei gilina įvairių socialinių mokslų krypčių objektų pažinimą.⁴

Mokslo darbų leidinio *Socialinis darbas* tikslas – skatinti dialogą tarp įvairių sociali-

nių mokslų krypčių mokslininkų (socialinės politikos, socialinio darbo, sociologijos, edukologijos, psichologijos ir kt.), plėtoti Lietuvos, Rytų ir Vidurio Europos regiono šalių, Europos Sąjungos valstybių socialinės raidos bei jų gyventojų socialinių problemų tarpdisciplininius tyrimus.⁵

Mokslo žurnalas *Socialinių mokslų studijos* siekia skatinti mokslinį dialogą tarp pasaulio mokslininkų; analizuoti socialinių ir humanitarinių mokslų problemas, atspindinčias nacionalinę padėtį bei globalią aplinką; skleisti inovatyvių tyrimų patirtį; plėtoti tarpdisciplininius socialinių ir humanitarinių mokslų krypčių tyrimus.⁶

Socialinių mokslų žurnale *Tiltai / Bridges / Brücken* spausdinamuose straipsniuose nagrinėjamos aktualios ekonomikos, vadybos, demografijos, socialinės geografijos, geopolitikos, politikos, kultūros, švietimo, religijos, krašto tvarkymo ir kitos socialinės problemos.⁷

Acta Paedagogica Vilnensia – akademinis žurnalas, gvildenantis teorinius ir metodologinius švietimo bei ugdymo klausimus. Žurnale taip pat pristatomi naujausi edukologiniai tyrimai. Ypač daug dėmesio skiriama švietimo politikos ir kultūros analizei. Siekiant akademinio dialogo ir tarpdalykinių ryšių, žurnale skelbiami ne tik edukologų, bet ir sociologų, psichologų, antropologų bei kitų mokslininkų straipsniai švietimo ir ugdymo tema. Žurnalas reguliariai leidžiamas du kartus per metus. Straipsniai skelbiami lietuvių ir anglų kalbomis.⁸

⁵ https://www.mruni.eu/lt/mokslo_darbai/sd/apie_leidini.

⁶ https://www.mruni.eu/lt/mokslo_darbai/sms/apie_leidini/.

⁷ http://www.ku.lt/leidykla/files/2012/09/Tiltai_2013_4.pdf.

⁸ <http://www.zurnalai.vu.lt/acta-paedagogica-vilnensia>.

² <http://www.zurnalai.vu.lt/sociologija-mintis-ir-veiksmai>.

³ http://www.sociologija.eu/filosofija_sociologija.php.

⁴ http://www.su.lt/index.php?option=com_content&view=article&id=1412&Itemid=17354&lang=lt.

2 lentelė. *Analizuoti mokslo žurnalai, jų numerių ir straipsnių skaičius*

<i>Žurnalo pavadinimas</i>	<i>Numerių skaičius</i>	<i>Straipsnių skaičius</i>
Sociologija. Mintis ir veiksmas	23	235
Filosofija. Sociologija	44	388
Socialiniai tyrimai	33	407
Socialinis darbas	23	362
Socialinių mokslų studijos	23	442
Tiltai	40	582
Acta paedagogica Vilnensia	15	198
Iš viso	201	2614

Žurnalų pasirinkimą analizei lėmė jų aprašymuose pateikta analizuojama problematika, kuri kartu apima ir lyčių studijų problematiką.

Tyrimo kriterijai. Šiame, kaip ir specializuoto lyčių studijų žurnalo „Lyčių studijos ir tyrimai“, tyrime pasirinkti tie patys žurnalų straipsnių analizės kriterijai, kurie suteikia galimybę tolygiai ir visapusiškai palyginti abiejų tyrimų rezultatus:

- Straipsnių pasiskirstymas pagal žurnalus – leidžia identifikuoti daugiausia straipsnių lyčių tematika publikuojančius mokslo žurnalus.
- Straipsnių pasiskirstymas pagal tematiką – leidžia identifikuoti aktualiausias lyčių studijų temas bei mokslinio domėjimosi lyčių studijomis laukus.
- Lyčių studijų tematika rašančių mokslininkų institucinė priklausomybė – parodo mokslininkų koncentraciją mokslo bei tyrimų institucijose.
- Straipsnių bendraautorystė, mokslo ir tyrimų institucijų bendradarbiavimas – parodo mokslo žinių sklaidą.
- Pateiktų publikacijų kalba suteikia galimybę konstatuoti tarptautiškumo lygį ir žurnalo prieinamumą tarptautiniui mastui.
- Straipsnių autorių lytis – ji tampa svarbi ir reikšminga analizuojant lyčių studijų mokslo komunikaciją, parodo moterų

ir vyrų mokslininkų proporcijas lyčių studijų mokslo komunikacijoje.

- Mokslininkai lyderiai.

Tyrimo rezultatai. Išanalizavus pasirinktų žurnalų straipsnius buvo rasti 109 straipsniai, kuriuose analizuojama lyčių studijų problematika. Trečioje lentelėje pateikti duomenys rodo bendrą žurnalų numerių bei straipsnių skaičių konkrečiuose žurnaluose, taip pat straipsnių lyčių tematika pasidalinimą įvairiuose žurnaluose bei koks procentas straipsnių lyčių studijų tematika skelbiamas tuose žurnaluose iš bendro tų žurnalų straipsnių skaičiaus.

Akivaizdu, kad daugiausia straipsnių (27) paskelbta žurnale *Sociologija. Mintis ir veiksmas*, o mažiausia – mokslo žurnale *Socialinių mokslų studijos* bei *Socialiniai tyrimai* (atitinkamai 7 ir 9 straipsniai). Konstatuotina, kad iš bendro visų mokslo žurnalų straipsnių skaičiaus, straipsniai lyčių studijų tematika tesudaro 4,2 proc. Lyginti straipsnių lyčių tematika procentinį pasiskirstymą konkrečiuose žurnaluose iš bendro straipsnių skaičiaus yra neobjektyvu, nes žurnalų straipsnių skaičius yra nevienodas ir svyruoja nuo 198 iki 582 straipsnių, todėl tokia analizė parodytų netikslų vaizdą ir būtų neobjektyvi.

Objektyviau yra palyginti straipsnių lyčių tematika pasiskirstymą pagal mokslo žurnalus.

3 lentelė. Analizuotų mokslo žurnalų bendras numerių ir straipsnių skaičius bei straipsnių lyčių tematika procentas konkrečiuose žurnaluose

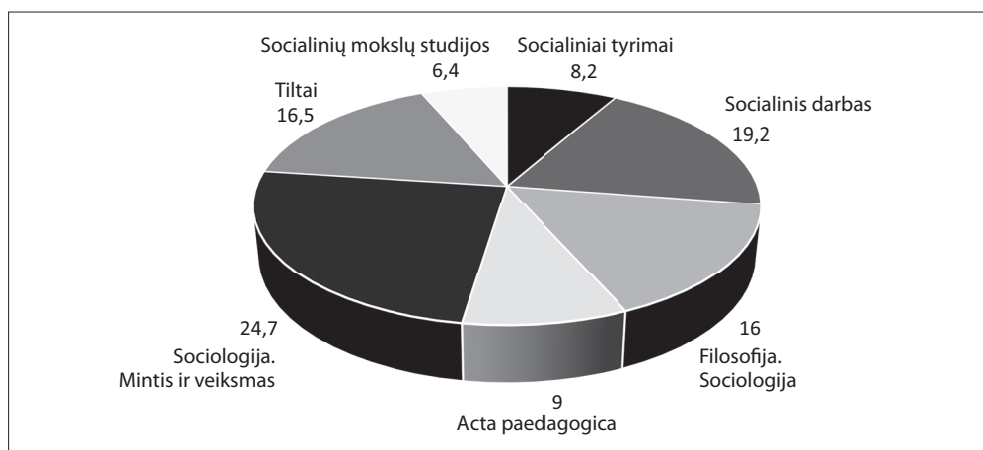
Žurnalo pavadinimas	Numerių skaičius	Straipsnių skaičius	Straipsnių lyčių tematika skaičius	Straipsnių lyčių tematika procentas
Sociologija. Mintis ir veiksmas	23	235	27	11,5
Filosofija. Sociologija	44	388	17	4,4
Socialiniai tyrimai	33	407	9	2,2
Socialinis darbas	23	362	21	5,8
Socialinių mokslų studijos	23	442	7	1,6
Tiltai	40	582	18	3
Acta paedagogica Vilnensia	15	198	10	5
Iš viso	201	2614	109	4,2

Vertinant straipsnių lyčių studijų tematiką pasiskirstymą pagal mokslo žurnalus konstatuotina, kad daugiausia straipsnių lyčių studijų problematika buvo išspausdinta žurnale *Sociologija. Mintis ir veiksmas* (24,7 proc.), tačiau reikia atkreipti dėmesį, kad 2004 m. trečiasis numeris buvo skirtas lyčių problematikai ir jame buvo publikuoti net 9 straipsniai (žr. 1 pav.).

Mažiausiai straipsnių lyčių studijų tematika (atitinkamai 6,4 proc. ir 8,2 proc.)

paskelbta mokslo žurnaluose *Socialinių mokslų studijos* (MRU) bei *Socialiniai tyrimai* (ŠU). Šie rezultatai leidžia konstatuoti bei palyginti mokslo ir tyrimų institucijas, kurių mokslininkai skelbia daugiausia straipsnių lyčių studijų tematika.

Kitas straipsnių vertinimo kriterijus yra straipsnių lyčių studijų problematika bendras teminis pasiskirstymas procentais. Teminio pasiskirstymo konkrečiuose institucijose analizės atsisakyta, nes vertinant po-

1 pav. Straipsnių, kuriuose analizuojama lyčių studijų problematika, pasiskirstymas pagal mokslo žurnalus

4 lentelė. *Straipsnių tematika*

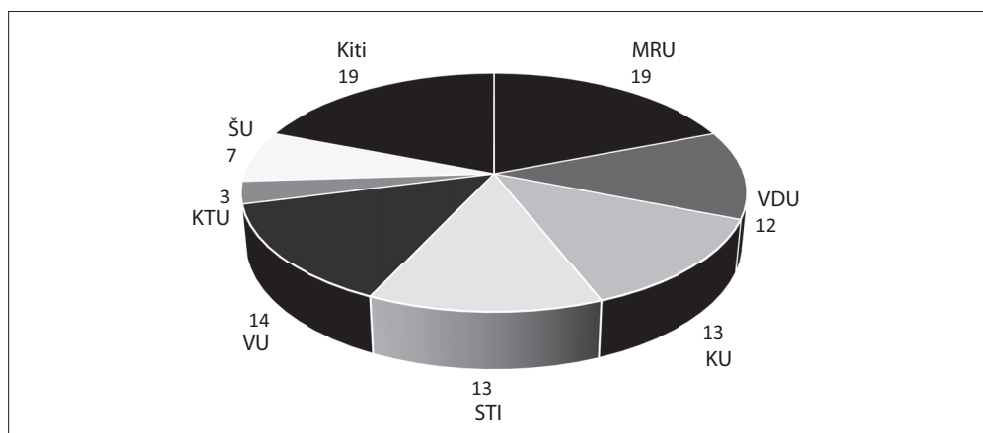
<i>Tematika</i>	<i>Straipsniai ir proc.</i>
Lyčių vaidmenys ir įvairdžiai žiniasklaidoje	4 (3,7)
Lytis, tapatybė, seksualumas	7 (6,4)
Lyties aspektas moksle, švietime	9 (8,3)
Darbas ir karjera	13 (12)
Šeima	24 (22)
Lyčių lygybė, lyties aspekto integravimas	14 (13)
Vyriškumas, tėvystė	10 (9)
Feminizmas	2 (1,8)
Smurtas, prostitucija	11 (10)
Kultūra ir tarpkultūrinis kontekstas	2 (1,8)
Seksualinės mažumos	4(3,7)
Kitos temos (skrybys, negalia, globa, sportas, emocijos)	9 (8,3)
Iš viso	109 (100)

puliariausias temas ji nesiskirtų nuo bendros visų straipsnių analizės. Straipsnių teminis pasiskirstymas pateikiamas 4 lentelėje.

Atlikus teminę publikuotų straipsnių analizę nustatyta, kad populiariausios mokslinių tyrimų temos yra susijusios su šeima, šeimos politika; lyčių lygybe bei lyties aspekto integravimu; darbu ir karjera; smurtu bei prostitucija; vyriškumu bei tėvyste. Mažiausiai aktualios mokslinių tyrimų temos susijusios su skrybomis, negalia, globa, kultūriniu kontekstu. Temos, kuriomis buvo publikuota po vieną straipsnį, atsidūrė skiltyje *Kitos temos*.

Mokslinių straipsnių autorių institucinė priklausomybė, kurią nurodė patys autoriai, parodė, kad straipsnius analizuotuose žurnaluose publikavo mokslininkai iš 22-iejų Lietuvos ir užsienio mokslo ir tyrimų institucijų (2 pav.).

Suskaičiavus ir išanalizavus autorių institucinę priklausomybę akivaizdu, kad didžioji dalis mokslininkų, rašančių lyčių studijų problematika, dirba Mykolo Romerio, Vytauto Didžiojo, Vilniaus, Klaipėdos universitetuose. Tačiau toks pasiskirstymas dažniausiai yra nulemtas mokslo žurnalų, kuriuose skelbiami straipsniai,

2 pav. *Straipsnių autorių institucinė priklausomybė*

priklausomybės atitinkamai institucijai. Pavyzdžiui, žurnale *Socialinis darbas* net 57 proc. autorių, rašiusių lyčių tematika, kaip institucinę prieskyrą nurodė Mykolo Romerio universitetą, o žurnale *Socialinių mokslų studijos* visų lyčių problematiką analizuojančių straipsnių autoriai taip pat yra šio universiteto mokslininkai.

Skiltyje *Kiti* atsidūrė mokslo ir tyrimų institucijos, kurių institucinė priklausomybė buvo paminėta vieną kartą, čia taip pat pateko ir užsienio šalių institucijos, pvz., žurnale *Filosofija. Sociologija* buvo publikuotas vienas straipsnis parašytas 7 (6 užsienio, 1 Lietuvos) skirtingų mokslo ir tyrimų institucijų mokslininkų.

Atlikus analizę, konstatuotina ir tai, kad mokslo institucijų bendradarbiavimas nėra populiarus. Paaiškėjo, kad bendrai straipsnius lyčių studijų tematika rašo tik Mykolo Romerio ir Vytauto Didžiojo universitetų autoriai (1,8 proc. straipsnių), taip pat po 0,9 proc. straipsnių parašyta bendradarbiaujant Kauno technologijų ir Vytauto Didžiojo universitetams; Kauno technologijų universitetui ir tuometinei Lietuvos žemės ūkio akademijai bei Kauno technologijų universitetui ir Vilniaus kolegijai.

Tačiau mokslininkai bendradarbiauja institucijų viduje ir rašo kolektyvinius straipsnius. Paaiškėjo, kad 31 proc. straipsnių parašyta dviejų ir daugiau konkrečios institucijos mokslininkų. Devynis kolektyvinius straipsnius paskelbė Vilniaus universiteto mokslininkai, šešis – Klaipėdos universiteto; po penkis – Mykolo Romerio ir Šiaulių universitetų mokslininkai; po tris – Kauno technologijos universiteto, Vytauto Didžiojo universiteto bei Socialinių tyrimų instituto (dabar Socialinių tyrimų centras) mokslininkai.

Vertinant lyčių studijų mokslo formaliąją komunikaciją tarptautiškumo aspektu,

paaiškėjo, kad jis nėra akivaizdus ir reikšmingas, nes tik trijuose žurnaluose – *Socialinis darbas*, *Filosofija. Sociologija* bei *Sociologija. Mintis ir veiksmai* – publikuojami užsienio universitetų autorių straipsniai. Tik 3,6 proc. straipsnių, analizuojančių lyčių problematiką, yra parašyti užsienio mokslo ir studijų institucijų autorių. Konstatuotina, kad formaliojoje mokslo komunikacijoje dalyvaujančių užsienio šalių mokslo ir studijų institucijų mokslininkų indėlis nėra kryptingas ir nuoseklus, skelbiami pavieniai, atsitiktiniai straipsniai. Todėl konstatuoti, kad lyčių studijų mokslo komunikacija vyksta tarptautiniu mastu, negalima. Kitas svarbus bruožas vertinant lyčių studijų mokslo rezultatų sklaidą tarptautiniu mastu yra straipsnių publikavimas užsienio kalbomis (anglų k.). Čia taip konstatuotinas fragmentiškumas, nes tik 15,5 proc. straipsnių lyčių studijų tematika (įskaitant ir užsieniečių straipsnius) yra skelbiama anglų kalba. Reikia atkreipti dėmesį, kad Šiaulių universiteto leidžiamas mokslo žurnalas *Socialiniai tyrimai* nuo 2007 m. Lietuvos autorių straipsnius publikuoja anglų kalba, tačiau lyčių studijų tematika ten menkai atspindima.

Kitas analizės kriterijus yra straipsnių autorių pasiskirstymas pagal lytį. Visuose septyniuose socialinių mokslų krypties žurnaluose rasta 16 proc. straipsnių, parašytų autorių vyrų. Vertinant straipsnių bendraautorystę lyties aspektu skirtumų tarp lyčių nepastebėta, nes tiek moterys, tiek vyrai rašo straipsnius pavieniui ir dalijasi autoryste tiek su moterimis, tiek su vyrais mokslininkais. Tačiau teigtina, kad lyčių studijų problematika daugiau domisi moterys mokslininkės. Atlikta mokslo produkcijos analizė leidžia išskirti mokslininkus lyderius, rašančius lyčių studijų problematiką: A. Maslauskaitė (Socialinių tyrimų institutas) – 7 straips-

niai, I. Juozeliūnienė (VU) – 6 straipsniai, A. Tereškinas (VDU) – 5 straipsniai, R. Jančaitytė (MRU) – 4 straipsniai, po 3 straipsnius paskelbė V. Kanopienė (MRU), V. Šidlauskienė (ŠU), A. Žvinklienė (STI), G. Purvaneckienė (VU), L. Gvaldaitė (VU), J. Ruškus (VDU), V. Ivanauskienė (VDU). Konstatuotina, kad 40 proc. visų lyčių tematiką gvildenančių straipsnių yra parašyta šių mokslininkų.

Tyrimų „Formalioji lyčių studijų mokslo komunikacija mokslo leidinio *Lyčių studijos ir tyrimai* atvejo analizė“ bei „Formalioji lyčių studijų mokslo komunikacija socialinių mokslų krypties mokslo leidiniuose“ palyginimas

Siekiant gauti tikslesnę formaliosios lyčių studijų mokslo komunikacijos vaizdą, reikia palyginti atliktus tyrimus. Specializuotas lyčių studijų žurnalas *Lyčių studijos ir tyrimai* ir kiti septyni socialinių mokslų krypties žurnalai lyginami pagal tuos pačius analizės kriterijus: teminių straipsnių pasiskirstymą; institucinę autorių priklausomybę; bendraautorystę ir bendradarbiavimą; publikacijų kalbą; straipsnių autorių lytį bei lyderystę.

Žurnalo *Lyčių studijos ir tyrimai* (toliau – LST) vienuolikoje numerių buvo išspausdinti 94 straipsniai lyčių tematika, o analizuotuose septyniuose socialinių mokslų krypties žurnaluose rasti 109 straipsniai, kuriuose įvairiais aspektais analizuojama lyčių studijų problematika. Toks pasiskirstymas leidžia daryti pakankamai objektyvų palyginimą. Lyginant temas, kuriomis dažniausiai rašė straipsnių autoriai, konstatuotina, kad septyniuose socialinių mokslų krypties žurnaluose populiariausios temos buvo: įvairūs su šeima susiję aspektai – 23 proc. straipsnių, lyčių lygybė, lyties

aspekto integravimas – 13 proc.; darbas ir karjera – 11,7 proc.; smurtas – 10 proc. Žurnale LST populiariausios temos buvo: darbas ir karjera – 12 proc.; moters vaidmuo ir įvaizdis kalboje ir literatūroje – 11 proc.; lyčių vaidmenys ir įvaizdžiai žiniasklaidoje – 11 proc.; po 9 proc. straipsnių buvo skirta vyriškumui bei moterų padėčiai moksle ir švietime. Darytina išvada, kad populiariausios tematikos (darbas ir karjera, lyties aspektas moksle ir švietime, lyties tapatybė ir seksualumas, straipsnių pasiskirstymas yra panašus. Analizuojant mažiausiai populiarias temas, matoma tokia tendencija: žurnale LST labai mažai rašyta smurto tema, vos 1 proc. straipsnių, o kituose analizuotuose žurnaluose smurto tema yra 10 proc. straipsnių; lyčių lygybės ir lyties integravimo aspektas atsispindi tik 3 proc. LST straipsnių, o kituose – 13 proc. straipsnių. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad kai kuriomis temomis tyrime lyginamuose žurnaluose visiškai nerašoma. Pavyzdžiui, septyniuose socialinių mokslų krypties žurnaluose nėra straipsnių, analizuojančių lyčių padėtį politikoje, moterų istoriją (LST – 7,5 proc. straipsnių), moters įvaizdį kalboje ir literatūroje, lyčių studijų problematiką (LST – 5 proc.), moterų marginalių temų (LST – 4 proc.).

Publikacijų autorių institucinė priklausomybė. Lyginant abiejų tyrimų metu gautus publikacijų autorių institucinės priklausomybės rezultatus matyti, kad septyniuose analizuotuose žurnaluose 19 proc. straipsnių autoriai yra Mykolo Romerio, 14 proc. – Vilniaus universiteto, po 13 proc. – Klaipėdos universiteto ir Socialinių tyrimų instituto, 12 proc. – Vytauto Didžiojo universiteto mokslininkai. Žurnale *Lyčių studijos ir tyrimai* tėra publikuoti tik 4 proc. straipsnių, kuriuos parašė Mykolo Romerio universiteto mokslininkai. Taip pat pažymėtina, kad VU

(kartu su Kauno humanitariniu fakultetu) mokslininkai žurnale *Lyčių studijos ir tyrimai* paskelbė 21 proc. straipsnių, o kituose žurnaluose – 14 proc. Kiti reikšmingi skirtumai matomi lyginant Šiaulių universiteto mokslininkų publikacijas: LST – 31 proc., o socialinių mokslų krypties žurnaluose – 7 proc. Vytauto Didžiojo universiteto mokslininkai publikavo panašų skaičių straipsnių lyčių tematika – 10 proc. (LST) ir 12 proc. kituose žurnaluose.

Darytina išvada, kad publikacijų lyčių studijų tematika autorių pasiskirstymas pagal mokslo ir tyrimų institucijas yra susijęs su žurnalų priklausomybe konkrečiai mokslo ir tyrimų institucijai. Pavyzdžiui, mokslo žurnale *Socialinis darbas*, kurį leidžia Mykolo Romerio universitetas, 57 proc. straipsnių parašyta būtent šio universiteto mokslinių, o žurnale „Socialinių mokslų studijos“, kurį taip pat leidžia Mykolo Romerio universitetas, visi straipsniai lyčių tematika parašyti būtent šios institucijos mokslininkų. Žurnale *Tiltai*, kurį leidžia Klaipėdos universitetas, straipsnių autorių, rašančių lyčių studijų tematika, institucinė priklausomybė šiam universitetui yra 67 proc. Tačiau kituose mokslo žurnaluose lyčių studijų tematika išspausdintų straipsnių pasiskirstymo susieti su leidinio priklausomybe institucijai negalima, nes, pavyzdžiui, žurnaluose *Filosofija. Sociologija, Socialiniai tyrimai, Acta Paedagogica Vilnensia* straipsnius lyčių tematika skelbia įvairių institucijų mokslininkai ir išskirti vienos kurios nors mokslo institucijos pranašumo negalima.

Atliekant institucinės priklausomybės analizę, išryškėjo įdomus dalykas – Socialinių tyrimų centras neturi mokslo žurnalo, tačiau jo mokslininkai ir tyrėjai savo straipsnius lyčių studijų tematika dažniausiai skelbia žurnaluose *Filosofija. Sociologija*

(6 straipsniai), *Sociologija. Mintis ir veiksmai* (6 straipsniai) bei žurnale *Acta Paedagogica Vilnensia* (2 straipsniai).

Vytauto Didžiojo universiteto mokslininkai net 77 proc. straipsnių publikavo žurnale *Sociologija. Mintis ir veiksmai*. Vertinant bendrą VDU mokslininkų produkciją lyties tematika septyniuose socialinių mokslų krypties žurnaluose matyti, kad ji sudaro 12 proc., o lyginant su publikacijomis žurnale *Lyčių studijos ir tyrimai* akivaizdaus skirtumo nėra – rezultatai labai panašūs – VDU mokslininkų publikacijos, skelbiamos LST, sudaro 10 proc.

Straipsnių bendraautorystė nėra populiarė žurnale *Lyčių studijos ir tyrimai* (20 proc. straipsnių parašyta 2 ir daugiau autorių), ji šiek tiek yra didesnė (31 proc.) kituose tirtuose mokslo žurnaluose.

Lyginant straipsnių užsienio kalba (anglų) publikacijas konstatuotina, kad žurnalo *Lyčių studijos ir tyrimai* net 31 proc. straipsnių parašyta anglų kalba, o kituose analizuotuose 7 žurnaluose – tik 15,5 proc. Svarbu atkreipti dėmesį, kad publikacijos anglų kalba užtikrina geresnę pateikiamos informacijos sklaidą, prienamumą tarptautiniu mastu, didina mokslo žurnalų tarptautiškumą.

Lyginant abiejų tyrimų straipsnių autorių pasiskirstymą pagal lytį matyti, kad septyniuose socialinių mokslų krypties žurnaluose yra daugiau lyčių studijų tematika rašančių vyrų (16 proc.) nei žurnale *Lyčių studijos ir tyrimai* (3,7 proc.). Tačiau galima teigti, kad didesnis vyrų publikacijų skaičius yra visiškai atsitiktinis. Vertinant straipsnių lyties aspektu bendraautorystę, skirtumų tarp lyčių analizuotuose žurnaluose nepastebėta, nes tiek moterys, tiek vyrai rašo straipsnius pavieniui bei dalijasi autoryste tiek su moterimis, tiek su vyrais mokslininkais.

Atlikta mokslo produkcijos analizė leidžia palyginti mokslininkus lyderius, daugiausia publikuojančius straipsnių lyčių studijų tematika. Šiuos rezultatus lyginant su anksčiau atlikto tyrimo rezultatais matyti, kad tarp mokslininkų lyderių atsiranda naujos pavardės (A. Maslauskaitė (STI), I. Juozeliūnienė (VU), tačiau tarp lyderių yra ir tie patys mokslininkai (V. Šidlauskienė (ŠU), A. Tereškinas (VDU), A. Žvinklienė (STI)). Jų mokslinė produkcija nėra gausi, o vertinant 10 metų laikotarpį matyti, kad tyrimai ir publikacijos lyčių studijų problematika yra nenuoseklūs ir dažnai atsitiktiniai. Todėl galima daryti prielaidą, kad lyčių studijų tematika yra viena iš mokslininkų interesų sričių, nes dauguma jų atlieka mokslinius tyrimus pagal atstovaujamas mokslo sritis.

Išvados

Atlikus pasirinktų socialinių mokslų krypties žurnalų *Sociologija. Mintis ir veiksmas*, *Filosofija. Sociologija*; *Socialiniai tyrimai*; *Socialinis darbas*; *Socialinių mokslų studijos*; *Tiltai*; *Acta paedagogica Vilnensia* kaip mokslo komunikacijos tarpininkų analizę, matyti lyčių studijų mokslo komunikacijos bruožai platesniame kontekste. Analizuojant atrinktų žurnalų straipsnius buvo nustatytos mokslo ir tyrimų institucijos, kuriose atliekami lyčių studijų tyrimai ir užtikrinamas gautų rezultatų prieinamumas bei sklaida, tam pasitelkiant socialinių mokslų krypties žurnalus. Tyrimas sudarė galimybę konstatuoti mokslo bei tyrimų institucijas, kurių mokslininkai publikuoja daugiausia straipsnių lyčių studijų tematika (Mykolo Romerio universitetas, Vilniaus universitetas, Klaipėdos universitetas, Socialinių tyrimų institutas, Vytauto Didžiojo universitetas), bei nustatyti daugiausia straipsnių lyčių studijų tematika skelbiančius žurnalus (*Sociologija. Mintis ir veiksmas* (VU/KU),

Socialinis darbas (MRU), *Tiltai* (KU), *Filosofija. Sociologija* (LMA)).

Atliekant tyrimą identifiikuotos ir populiariausios lyčių studijų temos. Nagrinėtų žurnalų straipsniuose daugiausia rašoma šeimos, darbo ir karjeros, lyčių lygybės ir lyties aspekto integravimo, smurto bei vyriškumo temomis. Ši publikacijų analizė sudaro prielaidas atpažinti aktualiausias lyčių studijų ir tyrimų sritis bei mokslininkų mokslinių interesų laukus.

Efektyvesnę mokslo rezultatų sklaidą, naujų idėjų generavimą užtikrina įvairių mokslo institucijų mokslininkų bei tyrėjų bendradarbiavimas. Ištyrus septynis socialinių mokslų krypties žurnalus akivaizdu, kad šis bendradarbiavimas nėra populiarus, todėl galima daryti prielaidą, kad lyčių studijų temomis rašantys mokslininkai tinkamai neįvertina galimybių, kurias sukuria bendradarbiavimas tarp mokslo ir tyrimų institucijų, ir dažnai yra linkę užsidaryti savo institucijos sienose.

Mokslo žurnalams itin svarbus tarptautiškumas, nes jis yra vienas iš mokslo politikos tikslų. Tačiau atlikus tyrimą konstatuota, jog tarptautiškumo lygis yra menkas, nes yra žurnalų, kuriuose nėra nė vieno straipsnio, paskelbto vien užsienio mokslininkų arba kartu su Lietuvos mokslininkais. Taip pat galima teigti, kad Lietuvos mokslininkai neįvertina tarptautiškumo naudos ir tarptautinio pripažinimo galimybių, kurias suteikia publikacijos anglų kalba, nes tokių yra labai nedaug.

Lyginant mokslo žurnalo *Lyčių studijos ir tyrimai* analizės metu gautus rezultatus su kitų septynių socialinių mokslų krypties žurnalų tyrimo rezultatais, pastebėta, kad populiariausios lyčių studijų publikacijų temos yra panašios.

Vertinant abiejų tyrimų publikacijų lyčių studijų tematika autorių pasiskirstymą pagal

mokslo ir tyrimų institucijas, konstatuota, kad šis pasiskirstymas yra susijęs su žurnalų priklausomybe konkrečiai mokslo ir tyrimų institucijai. Paaiškėjo, kad tarp mokslininkų, daugiausia rašančių lyčių studijų tematika, yra tie patys asmenys, nors atsiranda ir naujų pavardžių.

Kaip parodė atlikti tyrimai, plati lyčių studijų tyrimų erdvė nėra efektyviai ir nuosekliai išnaudojama. Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad lyties aspekto įtraukimas į įvairių mokslo sričių tyrimus skatina kurti šiuo aspektu atsakingą mokslą ir sustiprina tiek moterų, tiek vyrų padėtį ne tik moksle, bet ir globaliu mastu. Lyties aspekto integravimas į įvairių mokslo sričių mokslinius tyrimus padidina jų poveikį, skatina dalijimąsi mokslo žiniomis, prisideda prie naujų idėjų kūrimo ir įgyvendinimo, akcentuoja naudą visuomenei, tyrimus daro labiau orientuotus į socialinius poreikius. Neįtraukiant lyties aspekto į tyrimų metodologiją, turinį, poveikio vertinimą, galimos klaidingos interpretacijos ir nevisapusiški tyrimai. Todėl integruoti lyties aspektą į mokslinius tyrimus būtina, nes kompleksinis požiūris skatina kūrybiškumą, atveria naujas tyrimų sritis ir perspektyvas, kelia naujus klausimus.

Siekiant įgyvendinti lyčių lygybę reikia užtikrinti lyčių studijų mokslo rezultatų sklaidą, nes tik dalijimasis mokslo bei tyrimų rezultatais garantuoja efektyvų jų panaudojimą, informuoja visuomenę, leidžia siekti socialinių pokyčių. Būtina

nuosekli ir tolygi lyčių studijų mokslo bei tyrimų sklaida, nes tyrimai nėra efektyvūs, kol jie nėra komunikuojami, o naujos žinios įgauna vertę tik tada, kai jomis dalijamasi. Kryptinga ir nuosekli mokslo žinių sklaida gali būti naudinga ne tik mokslo bendruomenei, bet ir įstatymų leidimo, sprendimų priėmimo procesuose.

Siekiant integruoti lyčių aspektą į mokslinius tyrimus ir efektyviai skleisti mokslo rezultatus, būtinas nuoseklus kompleksinis požiūris į šią sritį: mokslo institucijos į mokslinių tyrimų programas turėtų įtraukti lyties aspektą, skatindamos siekti mokslinių tyrimų kokybės per jų įvairovę; įvairių sričių mokslo žurnaluose galėtų atsirasti rubrikos, susijusios su lyties aspektu; taip pat būtinas lyčių studijų tema rašančių mokslininkų tarpinstitucinis ir tarptautinis bendradarbiavimas skleidžiant mokslo rezultatus. Tikėtina, kad įtraukus lyties aspektą į tyrimų programas padidėtų mokslo produkcijos kiekis, atsirastų poreikis dalintis mokslinių tyrimų rezultatais ir būtų užtikrinta nuosekli mokslo rezultatų sklaida įvairių sričių mokslo žurnaluose.

Siekiant susidaryti visuminį mokslo komunikacijos vaizdą, būtina analizuoti mokslo komunikaciją ne tik *mokslininkas – mokslininkui*, bet ir *mokslininkas – visuomenei*; taip pat galima analizuoti ir kitų sričių mokslo žurnalus, tyrimų lauką papildyti naujomis išvalgomis, todėl akivaizdu, kad ir šis tyrimas turi tęstinumą.

LITERATŪRA

BORGMAN, C. L. (1989). Bibliometrics and scholarly communication. *Communication Research*, vol. 16 (5), p. 583–599.

BRYANT, Ch. (2004). Does Australia need a more effective policy of Science Communication? *International Journal of Parasitology*, 7.

BURNS, T. W.; O'CONNOR, D. J.; STOCKLMAYER, S. M. (2003). Science Communication: A Con-

temporary Definition. *Public Understanding of Science*, no. 12, p. 183–202.

HAHN, Karla L. (2008). Talk about talking about new models of scholarly communication. *The Journal of Electronical Publishing* [interaktyvus] [žiūrėta 2015 m. rugpjūčio 15 d.]. Prieiga per internetą <<http://dx.doi.org/10.3998/3336451.0011.108>; http://terpconnect.umd.edu/~cpikas/878/Pikas_The_Impact_of ICTs_on_ISSC_0506.pdf>.

MUKHERJE, B. (2009). Scholarly Communication: A Journey from Print to Web. *Library Philosophy and Practice*, July, no. 1, p. 2.

PIKAS, Christina K. (2006). *The impact of information and communication technologies on informal scholarly scientific communication: a literature review* [interaktyvus] 33 p. [žiūrėta 2015 m. rugsėjo 10 d.]. Prieiga per internetą: <http://terpconnect.umd.edu/~cpikas/878/Pikas_The_Impact_of ICTs_on_ISSC_0506.pdf>.

PILCHER, J.; EHELAHAN I. (2004). *Fifty Key Concepts in Gender Studies*. London: Sage Publications. 210 p.

PUPELIENĖ, Janina (2015). Mokslo komunikacija [interaktyvus], 87 p. [žiūrėta 2015 m.

rugsėjo 15 d.]. Prieiga per internetą: <http://www.researchgate.net/publication/277710643_Mokslo_komunikacija_%28Science_communication%29>.

REINGARDĖ, J. (2010). Įvadinis žodis. In *Lyčių studijos ir tyrimai*. Šiaulių universiteto leidykla, p. 4.

STONKIENĖ, M.; JANIŪNIENĖ, E.; MATKEVIČIENĖ, R. (2010). Formalioji mokslo komunikacija mokslo leidiniuose „Knygotyra“ ir „Informacijos mokslai“: kiekybinis tyrimas. *Knygotyra*, t. 54, p. 320–338.

STUNDŽĖ, Lijana (2014). Formalioji lyčių studijų mokslo komunikacija: mokslo leidinio „Lyčių studijos ir tyrimai“ atvejo analizė. *Lyčių studijos ir tyrimai*, nr. 12, p. 46–58.

FORMAL GENDER STUDIES SCIENCE COMMUNICATION IN SOCIAL SCIENCES JOURNALS

Lijana Stundžė

S u m m a r y

Science and research are an integral part of the contemporary society – the participation of society in the development of science and technology and cooperation between science and business are an important factor in social changes. The wellbeing of contemporary society depends to a large extent on the continuous development of scientific knowledge, accumulation of technical and practical experience, a spirit of knowledge creation and entrepreneurship. Therefore, an effective science communication is important in order to ensure the generation of new knowledge and the application of research results in practice.

The diffusion of knowledge and research results is implemented by means of science communication. Science communication ensures that society is informed about scientific innovations and therefore is an important tool for bringing together science and business, for encouraging innovations, and for informed decision-making.

The aim of the article is to analyse the formal scientific communication in social sciences journals *Sociologija*, *Mintis ir veiksmai*, *Filosofija*, *Sociologija*, *Socialiniai tyrimai*, *Socialinis darbas*, *Socialinių mokslų studijos*, *Tiltai*, *Acta paedagogica Vilnensia* and to compare with previously carried out research of the journal *Gender Studies and Research*.

Gender studies are a field of an interdisciplinary study devoted to issues of social injustice on the local and the global levels. It is a kind of science of civic

engagement, which aims, among other things, to help to create a just social policy for both women and men.

The aim of the present study is to analyse formal science communication in seven academic journals of social sciences. The study included the following dimensions of analysis: institutional affiliation of the authors of the articles, the language of the publications, topics of the publications, the gender of the authors; the leaders of scientific communication in this journal (the authors that have published the biggest number of articles) were identified, too.

The study included 201 issues (all issues from 2004 to 2014) that contained 2614 articles published in the seven journals.

The analysis revealed that the articles in the seven journals were published by researchers from 22 academic institutions of Lithuania and from abroad. This indicates the interdisciplinarity and international scope of the journals.

The biggest proportion of the authors (19%) were from M. Romeris University, 14% from the Vilnius University, 13% from the Klaipėda University and Social Research Institute, 12% from the Vytautas Magnus University. Researchers not only from universities but also from research centres and institutes (Lithuanian Social Research Centre) take part in the formal science communication in these journals.

Analysis also revealed that 15.5% of the articles were written in English (31% in the journal *Gender studies and research*). It should be noted that the par-

ticipation of researchers from foreign academic institutions in the journal lacks consistency and continuity.

Another dimension of the analysis was the distribution of the authors by gender: 16% of authors were male and 84% female. These data confirm the fact that female researchers are more involved into academic gender studies.

The comparative analysis of the journals as an intermediary of formal science communication revealed several important aspects of scientific communication in these journals.

The study has revealed that the most popular topics in the journals are similar. Analysis of the topics of the articles enables to identify most relevant areas of contemporary gender studies and research.

The study of the publications of the journals identified the higher education and research institutions in Lithuania that conduct gender studies and disseminate their results.

However, in respect of the internationalisation of the journals, the conclusion was made that publications in English and articles of authors from foreign academic institutions appear in the journals irregularly; there are issues that have no articles written by researchers from foreign institutions or articles by Lithuanian researchers written in English.

The journals are an excellent channel for the dissemination of scientific information in gender

studies. It is important, though, to aim for a regular and continuous scientific communication, to encourage publications by researchers from different disciplines, for a greater emphasis on the interdisciplinarity of gender studies and research, to expand the international scope of science communication, i.e., in summary, to strive for consistency and balance. This is important for achieving the effective scientific communication that helps to foster a wider dissemination of research results and improve the connection between the decision makers and knowledge, to inform society about social trends and enable it to strive for change, and to establish the principles of equal opportunities.

It is worth noting that an effective dissemination of knowledge generated in gender studies is relevant not only for other researchers and professional community, but also could be very valuable in the processes of law and decision-making and could be used in initiatives for social, economic, and political changes.

Moreover, in order to gain a comprehensive view on the whole scientific communication in gender studies, it is necessarily to expand the analysis beyond the formal communication *scientist to scientist* to other types of scientific communication (*scientist to professional community*, *scientist to society*), as well as to include other channels of formal communication.

Iteikta 2015 m. spalio 14 d.